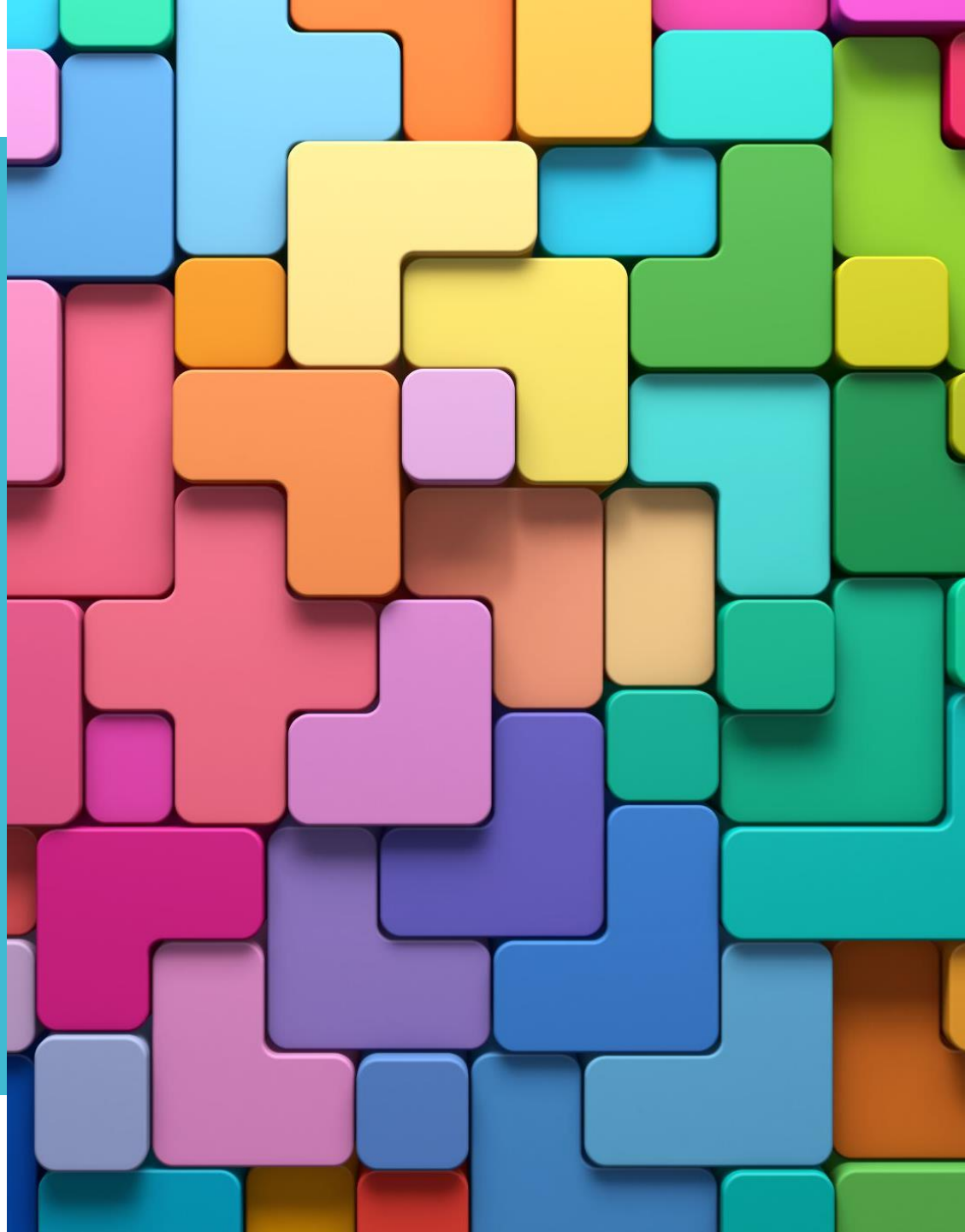

Песни и танци на ромите и другите етноси. Занаяти на ромите и другите етноси.

КРЪГЛА МАСА

„Мултикултурен диалог между ромите и другите етноси“

19-20 март 2024 г., с. Огняново, община Гърмен

„Едерлези“

(по наименованието на цигански език на празника Хъдърлез) е популярна народна песен на циганите на Балканите

„Полегнала е Тудора“

една от най-популярните
български фолклорни
песни

„KIZILCIKLAR OLDU MU“

турска народна песен, в
превод „Има ли
боровинки?“

“Hanina”

арменска народна
сватбарска песен

Каракачанско хоро

Ромски подгрупи и занаяти (1)

- Циганите са особен вид етнос, определян понякога като междугрупово етническо образувание, в който съществуват ясно обособени групи със собствени етнически характеристики и групово самосъзнание, а традиционно и с ендогамна затвореност.
- Всички цигани в България са от групата на ромите, но въз основа на своето самосъзнание се разделят на три големи метагрупи с множество техни подгрупи. Основните метагрупи са тези на **йерлиите** (от турската дума yerli – „местен, който живее наблизо“), **калдарашите** и **рударите**.
- В рамките на метагрупите са обособени подгрупи, различаващи се по своята религия, език или диалект и традиционен занаят.

Йерлии

- Йерлиите са най-голямата циганска метагрупа в България. Те са най-отдавна установените в страната, в мнозинството си са уседнали още в XIX век.
- Повечето йерлии говорят балкански диалект на циганския език със значителен дял на говорещите турски и по-малък на българоезичните. Живеят в цялата страна, най-често в обособени цигански махали.
- Въз основа на традиционната си религия йерлиите се разделят на две големи общности – мюсюлманската на *хорохане рома* („турски цигани“) и православната на *дасикане рома* („български цигани“).
- Традиционно йерлиите се разделят на множество подгрупи, често носещи наименованието на определен занаят. Сред *хорохане рома* такива са демирджии, джамбази, калайджии, кошничари, музиканти, футаджии и други, а сред *дасикане рома* – бургуджии, джамбази, кошничари и други.

Калдараши

- Калдарашите са втората по значимост циганска метагрупа в България. Те са част от голяма миграционна вълна, изселила се от Румъния в края на XIX и началото на XX век и разпръснала се по света.
- Значителна част от тях идват в България в периода между Първата и Втората световна война от Беломорска Тракия, Вардарска Македония и Северна Сърбия (Войводина), заради което са наричани също сръбски или унгарски цигани.
- Традиционно калдарашите говорят нововлашки диалект на циганския, православни са и активно чергаруват до принудителното им усядане през втората половина на XX век, след което обикновено живеят разпръснати сред останалото население без да образуват компактни махали.
- Калдарашите са субгрупата с най-много „барвале“ – големци, богати хора от циганските общности в страната. Известни са с това, че характерната професия при младите момичета е джебчийството, а при по-възрастните жени – хиромантията (врачуването на ръка).

Рударите

- Рударите (също лудари, копанари, аурари) се заселват в България със същата миграционна вълна като калдарашите, но за разлика от тях говорят румънски език и се самоопределят като румънци или власи.
- В миналото метагрупата включва две подгрупи, обособени по професионален признак – на лингурарите (също вретенари, фусари), произвеждащи различни дървени изделия, и на урсарите (също мечкари, маймунари), дресиращи животни.

Песни и танци на ромите и другите етноси. Занаяти на ромите и другите етноси.

